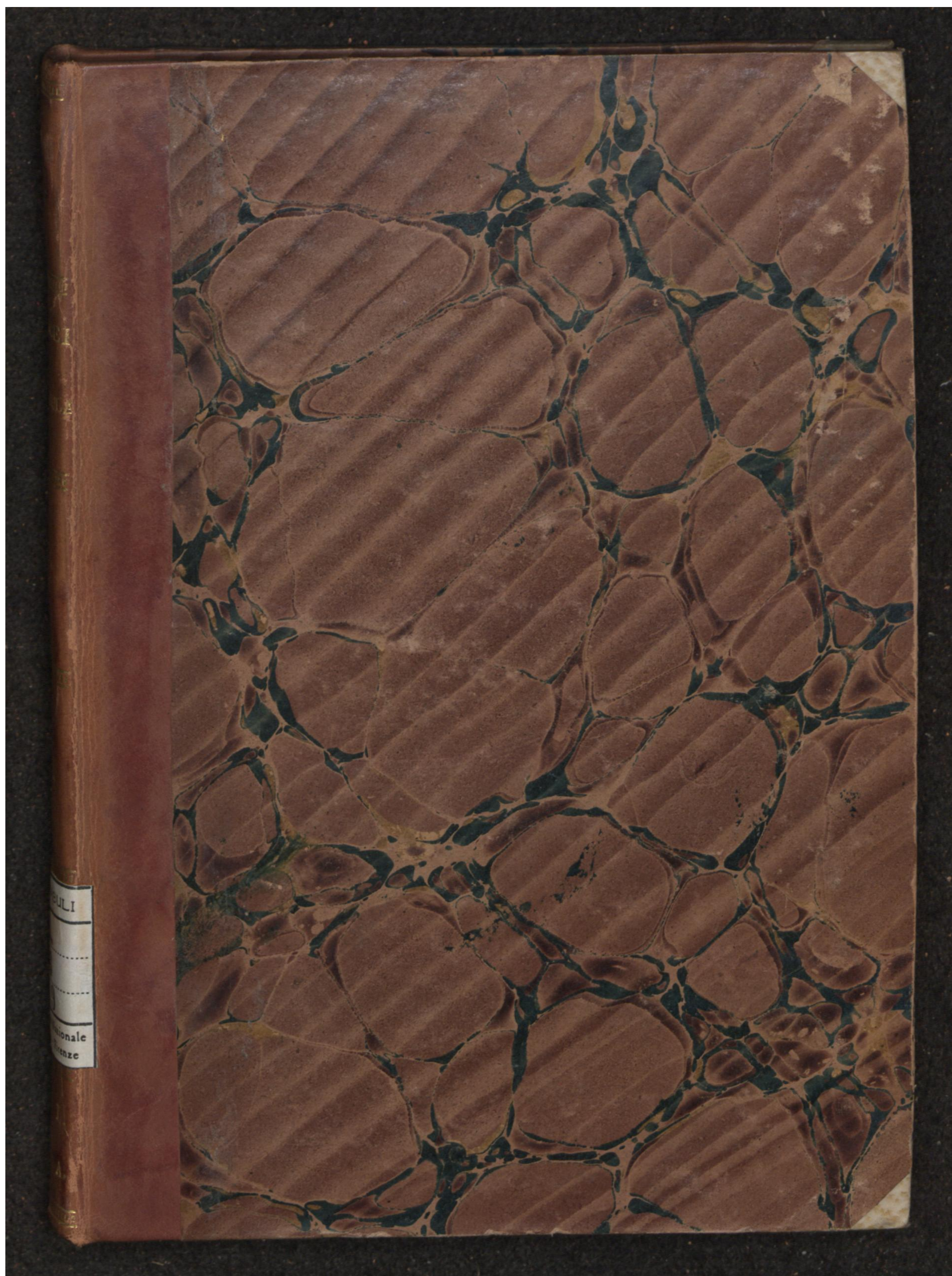

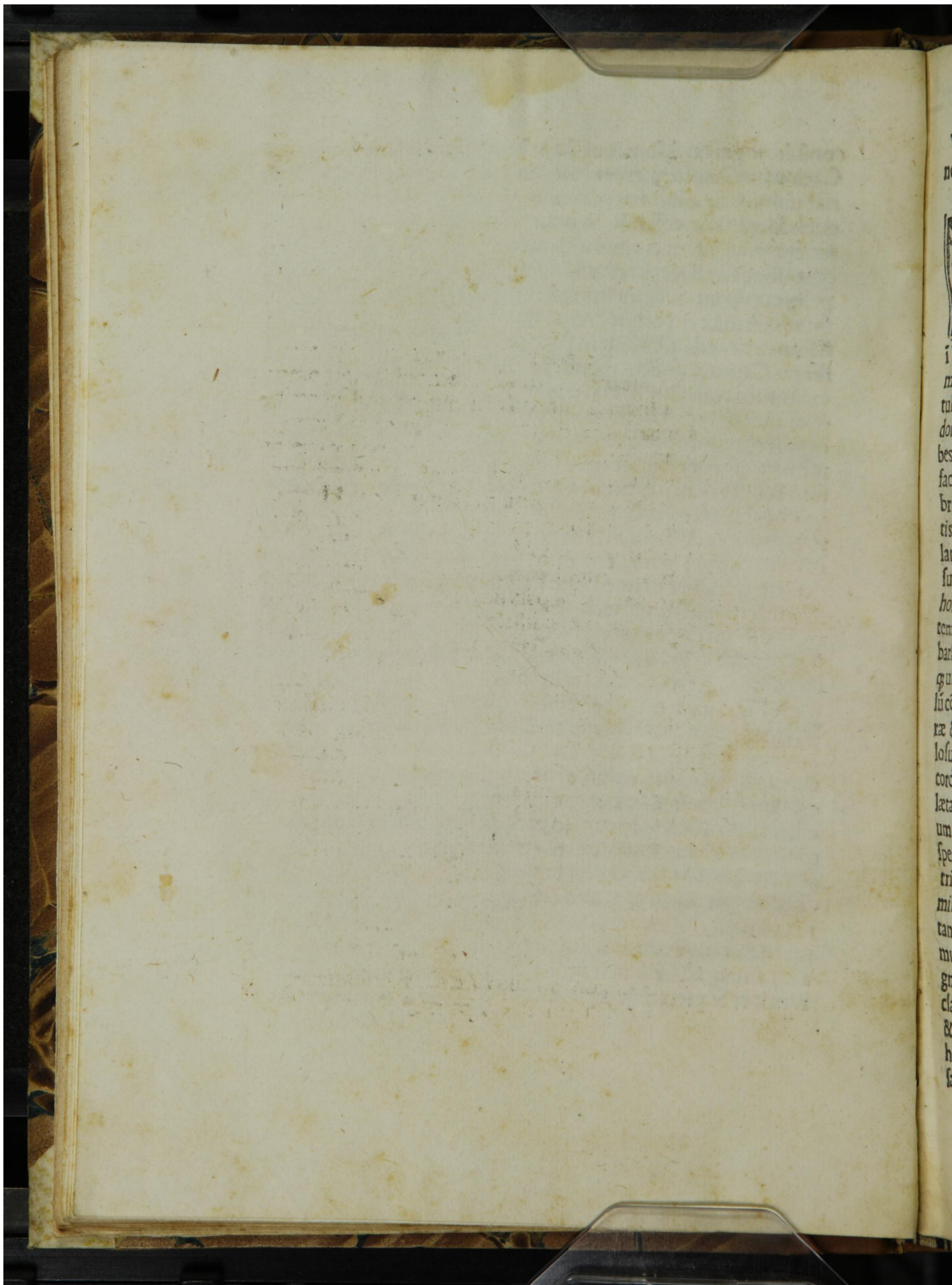

VII
CAVICE
OPUSCUL
INCUNABUL
L
6
19

Vrbium dicta ad Maximilianũ Federici Tertii Cæsaris filiũ romanorũ Regem triumphantissimũ per Iacobũ cauiceum parmensem.

REGIVM exercitũ: fugatum: captum: cæsumq; apud albam regiã Pãnoniæ ciuitatẽ inclytã phamatũ cũ eẽt ad salutãdũ: adorãdũ uictorẽ maxilianũ romanũ regẽ triũphãtissimũ auxiliaq; petitũ sex se recepere matronæ: quæ tronũ maiestatis circũstantes: amplexantesq; ĩ hæc uerba mœsta soluerũt: q̃rũ pría babilõ ĩquiẽs ait: Ego mi rex maximiliane misera babilõ iam totius asiæ regina fui: indis bella intuli ethyopiã uictrix & potens meo imperio subieci: finitimos bello domui: florentẽ hierosolymam cremaui: gloria & dignitate alias urbes excellui. mœnium magnitudine: populo martiali: & turribus facile reliquas urbes supaui: nunc flebilis & desolata solo eq̃ta: colubrum & serpentũ ĩ uasta solitudíe casula reliquor: si q̃ priscæ dignitatis cura te tangit miserere. Post hanc laumedõtis ciuitas flens & eiulans in hæc uerba ora laxauit: Ego mi rex sacer iam asiæ caput dicta sum: Reges potentes uiros martiales genui alui & educaui: multos hostes domui: regnũ ꝓgaui: finitimis timori fui: latio urbẽ florẽtem: & ornamenta utriusq; disciplinæ dedi: nunc uarietate fortunæ barbari insulsiq; hoĩs uerna sum: per tuæ urbis cõditorẽ oro quæso q; ut mei tandem memor sis: sũ terra ferax portus tuto positus: & solũ cõsitum: non est quẽ formides si te maturatũ sẽsero: quicquid terræ & maris nr̃i ẽ tibi conciliabo: genus hoc hoĩum natura formidolosum est: inerme & ad oĩa præceps: sine consilio: sine mente & sine corde uitam uiuit hoc tuo solo cæsareo aspectu fugatum cæsumq; lætaberis: Aderit fauori tuo uaphra sapiẽsq; grecia ueni mi rex nimium expectate. Sequitur tertia. Ego mi Rex Maximiliane orientis specimen & sapientiæ asylum fui: Ego regum & cæsarum domus patritia: ad te meum uerum & unicum captiuitatis meæ solatiolum misera confugio: Nec petere erubesco q̃ ante aliis cõcedere cõsueui: ĩ tanto delapsa ĩfortunio me suspice: & memorare ex me familiæ tuæ munus imperatorium collatum esse uidictam (ut cæsarẽ decet) recognosce: & ad me uigila si apud sororem meam exercitum ĩstruxeris classẽq; armatã locaueris & duxeris: Ida mons ante te curuabitur & delecti manes plaudentes occurrent: Tibi dorsũ calcandũ ꝓbebit heles & pausanias instaurator meus ante te ĩcuruabitur: uidebis ip̃e sapiens & flens q̃tum rerũ facies distẽt: q̃s ut tantisp̱ uideas oro q̃so

Babilon

Troya

bizantiũ

heles

pausãias

athenæ & testor. Stabat & mineruæ ciuitas palmulis cōplicatis: oculis ad cæ
mierua lum leuatis in hunc modum Regem alloquuta ē. Ego mi rex maxi.
Regum externorū & finitimorum populorū, domitrix fui: omnisq;
humāæ & diuinæ sapientiæ facile inuentrix cultrixq; fui: morum &
nobilitatis princeps extiti: Romanū ingeniū altissime extuli: iura le
ges & mores quibus sancte iusteq; uiueret tradidi: nunc misera flebi
lisq; iaceo: meā o rex miseratus sorté ad me matura: sūt & scriptores
qui tua feliciter gesta utraq; lingua īmortalitati cōmēdēt. Seq̄tur &
cartago Cartago. Ego mi rex Affricum littus: Corsicā: Sardiniā: et q̄cq̄d ē ter
corsica rarū & mari usq; ad mar̄ meo imperio asciui possediq;: & imperitan
sardinia tem rem romanam ad extrema deduxi: magnanimū potentissimum
Hyeru- pugnacemq; populum habui: nunc desolata rerūq; omnium egens
salem antiquæ dignitatis meæ rationé habeto: & ut p̄ te uiuā oro testorq;
hyerusa pauculis ut absoluit cartago grauis Matrona: q̄ de se oēm maiestaté
assirii portendebat has funestas emisit uoces: Audire sum uisus dyomede
as aues mœstum carmē promentes: O caduca miseraq; mortalis cō
dictio: quæ quanto sublimior es: tanto periculosior cōprobaris o q̄
Medi miserum est ex alto cecidisse: o uota hominū fallacia: Quis suæ p̄spe
iudei ritati clauum figere potuit. Quis rotāti fortunæ terminū posuit: q̄s
athenié uias eius mensus est? O seculum calamitatis auaritiæ: & ingratitudi
thebani nis plenum: q̄ gratiæ dignitatis et humanitatis erant: nunc libidinis
darii & uitii referta sunt: Sacræ umbræ uosq; pii manes adeste omnes: mi
cyrri seram matrem: capillo tonsam: humo iacenté: ciner̄ resp̄sam: uulner̄
Hectors confossā: a nemine curatam: neq; oleo fotam cōspicite: miseresci
hāilcar̄s te: & erigite Vos omnes assyrios: Israelitas: Medos: Caldeos: Iudeos:
hāibales Athenienses: thebanos: & Latinos in mea uota appello: Bellos: Ni
romuli nos: semiramidas: Ninas arriuos: arralios: Xarses iroboas: Nadabas:
pōpilii Scelos: Zacharias: osseos: Arbates: sossiranos: Medios: Cardiceos:
tulli Astyages: Nabudenosaras: Darios: Cyrros: Saules: Dauidas: Salomōes
furii roboas: Abias: Amasias: iosias: phoroneos: Argos: Crassos: Dana
brutii os: Themistoclas: Alcibiadas: photiones: pelopidas: agamēnonas: pe
pompeii lidas: Hectoras: Herculeos & iasonas: Asdrubales: Amilcares: Ha
cæsares nibales Massinisas: Siphaces: & Iugurtas: romulos: Pompilios: Tul-
catones los: Martios: Seruios: Tarquinios: furios: Brutos: scipiadas: Curios
Marii Detios: Pompeos: Cæsares: Catones: Lucullos: Marios: Syllas: Vespe
Syllæ sianos: Titos: Vitellios: othones: Galbas: Domitianos: & quos bel-
Vespesi landi cura habuit: uos in hoc tam grande & necessarium munus in-
ani uoco: audite: uerba facite: lachrymas fūdite: & orate. Ego mi rex Max:

Hierosolyma ciuitas: quæ sim & unde sim sanctissime nosti: Pleros Sillæ
reges domui: extuli: eieci: & multa pro arbitratu feci: regiones mi uespesia-
hi acquisiui: aurum & argentum mirum ĩ modum cõflaui: oĩqꝫ gene ni
re uoluptatis habundaui: Deú cæli pugnatoré habui ꝓphetas diuini Deus
tate afflatos genui & educaui: Deũ uerũ xp̄m humanatũ ĩ meis uisce xp̄s
ribus habui: & nomé celestis ciuitatis merui. Nunc cuius præda sim
uides me Rex maximiliãe cũ uideris: ĩspexeris suspexerisqꝫ nõ minus
animo extuabis q̃ thetidis filius uisis armis nouis extuase ferat: & ad
te cõuersus dices: qd maximiliáe agis quá uitá hucusqꝫ uixisti? Hec re
gũ p̄ria é: hæc salus æterna: hæc dei r̄gia: hic dĩnus cultus é ubi uene
ris pauculo tépor̄ admirandũ: formidádú te colédúqꝫ p̄bebis: siqs ho
nos dei te tágit: ĩ mea (immo tua) beneficia arma sumito. Ad hoc te
mõeãt: stimulétqꝫ ꝓphetarú cunei: patrũ sepulchra: phanũ phamosis
simũ: uisiones: oracula: & miracula ad q̃ differenda neutrá ligua suf
ficer̄ posse arbitror: & licet hæc sint sine uoce humanati christi sepul
chrum: quod máu sacrilega: impia: barbara: ĩfecta: & poluta: tágitur
custoditur & seruatur: loqtur: clamat: & hortatur: & sanguĩe ĩ tua be
neficia effuso rorat: nõ tulit Rex Maximiliãe hebrea gens (si Iosepho iosephus
creditur) agrippá Regẽ ea q̃ ĩ téplo fiebát aspicere: dicés patrium non Agrippa
eẽ cũ sacra dispésabátur (excepto sacerdotio) ꝑ aliú neminem aspici:
malés prius mori q̃ hæc pati: Et cũ ĩsania romãi militis ciuitatis præ
sidis mosei codices rupti essét acclamauerũt iudei minime se uiuere
fassos: nisi animaduersus esset: q leges dehõestarat: Si pro codicibus
hæc fecere iudei: tu ꝓ xp̄o deo qd facturus es? Quem hoc loci oĩs gés
sácti & iusti: sciola & nesciola inuisere & adorare cupit: & a te unius
orthodoxæ religionis prĩcipe asꝑnabitur? Forte dicturus es o rex sa
cer hæc una cura cor meú exedit: sed ut posterior sit opereꝑciũ est &
cũ alias exoluero huic rei tá sáctæ operá ĩnauabo. Non sic rex: non sic
hæc cura prior esto: ne deo & orbi ĩgratus sis & uidearis: cũ omnium
iudicio bonus sis: Nõ cõsueuit ut nosti romanus cæsar ĩ uita agens ꝓ
suo arbitratu aliũ cæsarem ĩstituere: declarare & salutare & aliis ado
randũ præbere: hoc tantum muneris tibi soli ĩ orbe terrarũ nimium
fœlici relictum est: Vt solus facias q̃ pene omnes neglexere Cæsares
Nam quo fortunatior & maior omnibus regibus es: eo maiori
exemplo ad hæc tam diuina gerenda teneris: & duce conscientia obli
garis. Si in hæc mea uota præsto eris: haud ignauæ Matronæ
auxilia. Suggeresqꝫ bona: & mala pari obliuione dimittat: Tibi im-
perium: Sacerdotium: holocaustum: hostia: pontificium: & tribus

oĩa debebunt: si ad me redimẽdã subleuandã & erigẽdã tardus eris uitio dabitur: cũ ĩ causa nihil sit qđ te iuste r̃tarder: ẽ tibi genitor cæsar q̃ ĩgẽio & auctoritate sua oĩs mortales aut eq̃t aut supat r̃gna tua custodire aptus ẽ qui te sua uirtute ĩ hũanis agens ad tam excelsum culmẽ euexit: te reducẽ saluũ & uictorẽ blando senilιq; sinu re omni salua excipiet & tibi obuiam fiet: Est & filius natu grãdiusculus burgundus dux qui finitimos arceat & cõpescat: ꝓ finitimis mater ecclesia fidem iubebit: & uenetus potens tua iura tuebitur: nec a latere uipereus dux regnum tuum bello adorietur. Non ẽ quẽ uerearis: Oĩa ĩ statiõe tuta erũt. Bellũ ut uides nõ est tibi cũ ro. milite: nõ cũ thesalo: nõ cũ aphro: nõ cũ gallo: nõ cũ sithis nõ cum argonautis: Nõ est q̃ has bellicas umbras formides: quæ oĩa præter usum armorum callet: In hoc gener̃ belli tibi sũ redimẽda. Hanibal genere: patre auctoritate & ætate lõge tibi ĩferior ĩperitantẽ rẽ tuã romanã ꝓ deuia & mõtiũ aspera bello adortus ẽ: & nisi ꝓ ea pugnasset deus ut liuius docet actũ erat: Putas ne ĩ tã glorioso bello deũ cœli deesse? q̃ iuste agẽti comitet? humaniter & effuse se offert: Tamyris regina potentẽ regẽ obtrũcauit. & Holophernẽ mulier pia accephalauit: Saulem Dauid paupculus fugauit: Ingratũ Troiũ Regẽ Alcides regno & patria spoliauit: & Alexãder Macedo Darium tãtum regem pauculo exercitu cepit cæditq;: & si in unum manus maumetea redigatur quid ĩde? populosior ẽ tua Germania & pugnacior pãnonia quæ tibi regi suo parebunt: Miles romanus quæcmuq; mãdaueris q̃ rectissime fidelissime citissimeq; oĩa cõficiet: Hic belli diutini terrestris maritimiq; peritus in omni bello Barbaris semp superior fuit: Vt testis est sigismundus Malatesta apud peloponesum impator Venetus: ut uicere conatur christianus: Vincat necesse est: Harũ gentium mores loca: tempora: & bellandi ordinem probe nouit: In hostico muro turres extruere ingenio datum est: hostem circunuenire: noctes & dies adoriri in apertum prodire peculiare est: excursione omnia uastare pspicuũ ẽ. Vsum rei naualis optĩe calet: ex pedestri ad naualẽ ex nauali ad pedestrem præsto ẽ: aduersus multorum barbarorũ ĩpetũ pauci ex tuis periculum capessent: & semper uictores inimici experientur: Si re aduersa miles tuus fugaretur: speculatoria nauis uenerata aderit: & Dux Vipereus cum Ianuense exlatere consurget. Aragonum pugnacissimus & semper uictor Rex ferdinandus ad subsidia erit parthenopeus Rex Ferdinandus cũ filio Duce Calabro prĩcipe triumphãtissimo te concomitabitur: Christianissimus Francorum

Ro. miles thesali aphri galli Sithæ argo nautæ Hanibal Cyrrus tamyris Holophernes Iudith Saul Dauid hercules alexãder Darius sigismundus Malatesta Veneti mediolani dux ferdinandus ferdinandus alphõsus francorũ rex

Rex Gener tuus qui me unice diligit:suspicit:& ueneratur milite & naui absolutissima te iuuabit:oneraria xpiáe nauis ré frumétariá ex ercitui abúde mistrabit:uinú:ordeú:& qcqd cibatus é Cyprus: Vtra cyprus
q Trinacria: Cretæ:rho dus:epirus:& ager dalmatinus effuse cóferét sicilia
ære & armis potés latiú exercitú honestabit. Ná gens hæc barbara crete
oi genere tá cóeatus q armorú aucticio utitur : Tu uero uernaculo rhodus
ui le qtú i hoc prestes:par é rex maximiliane(nec fallor)ut in méte ti epyrus
bi succurrat qui sis:& unde sis:cui natus sis:quid agas:& quid agere italia
debeas:hæc ætas i te uno oculos cóiectos hét:Tu oibus nobis & hostibus spei & pauori esto:Parce rex uera:fassæ nó é consentaneú tuos afflictare:ut hostibus pacé & otiú parias :laudabilius é cómúes q priuatos hostes cedere:ex uno priuata libido satiatur:ex altero cois libertas paratur:acquiritur:& habetur:& bonú qto generalius é:táto diuinius cóprobatur:si cótra hos rabidos canes o rex duxeris: libera tú iri credet ois xpianus quem si sic dimittis :seditióe laboráté ruet Si ut cæsaré decet gesseris:ad maioré spé euectus lóge maiora faciet Quid gloriosius maximiliáe cæsar q pugnádo sua tueri & aliéa iuste i seruituté redigere? Cæsar es romáus:tuus é orbis.& qcqd ábitu có tinetur:ut tibi pareat necesse é.nó é diu cúctandú:Serú diei tibi ap- roma
propiquat:& alteri dies nouus oritur:lóga adhortatio cæsaré nó de hanibal
cet qdoquidé sapiés es: sed ut cósuesti age:& méor mei : Vale. Dixe priamus
rat ciuitas scá qdo alia matróa lóge pstátior elegátiorq i hæc uerba achiles
loquuta é.Ego mi rex maxi:tua Roma sú:uiue:audi:& succurre:Pu cæsar
nicus hostis apud Canas bello i mea extréa cófecto cósules meos de brutus
sideratos húano pioue suspexit ocello:& cineres legédos custodien sextus
dosq mádauit:& Laumedótiadé filii cadauere pellides hostis donauit:Quis amicus amico i extremis posito manú nó porrigit? quis pstratú nó erigit? quis labanté nó subleuat? quis nisi amés demés & excors casus cómunes nó liberat? Cæsar dictator meus pugnanté cótra se brutú & sextú conspiratorécomiter saluauit: uisoq hostis capite abúde fleuisse scribitur:si natura duce cogimur ut hostis mortui casú spectátespaueant oculi & itima:quid nobis benemeritis faciúdú existimamus ? Vidisti cæsar:& accepisti huius excelsæ matronæ lachrymas cadentes:& alta suspiria:petitaq sane intellexisti:Non orat iniqua:nó ipossibilia mater:Tibi unico & uero cæsari nihil difficile uoléti reliquitur:ex te oia sperare licet:quádoquidé solus es:qui martis manubia consecras:Qui uirtute & fortuna omnibus præstas qui

oium maiorũ tuoꝝ imagies repreſentas qui ceſarũ pene extictũ no
mé reuocas:cuius nomé & áplitudiné oium ígenia celebrát:ſolus es
qué regna colunt:& ípia adorát:ſolus es cuius celſitudiné uix grecus
& latinus ſermo cõplectitur:ut primũ e pueris exceſſiſti feroces mo
rinos:potétes Belgas:pugnaces batauios:ſiccábros eburones:& cele-
bratiſſimos gallos ſupař tua uirtute datũ é & nũc ad tá nobile & glo
rioſũ bellũ accigeř tardabis? Ego ut altiſſime noſti ciuibus meis du
cibus ex ocello paſtorico ŕgia & orbis dńa fcá ſũ finitios oés domuí
fugaui expuliq;:& ꝑarbitratu í ſeruitiũ redegi:facioſos íteremi diſſi
pauiq;:mare íſeſtũ:turbatũq; tráquillũ & ſerenũ reddidi:dimiſi con
ſeruauiq; oém auſoniá pedibus meis ſubieci:gallos germáos:britáos
& hiſpanos cladibus affeci:meoq; íperio aſciui.Cartaginé:& numá
ciá fũditus euerti ŕges captiuaui.& forté uaphrũq; hánibalé ad uitæ
extréa cõpuli.Mitridaté põticũ bello lõgo & ídefeſſo ſupaui:parthis
& Medis iura dedi:ægyptios:Caldeos:iudeos:Arabas:& nabathea re
gna ſeruire coegi:& mari rubro ad ꝓpõtidé uſq; duos & uigiti Re-
ges ſubiugaui: Deq; herode:& ariſtobolo:& Triganis Mithridatiſq;
filiis feliciſſime triũphaui:ptolomeũ Iubá pharnacé glorioſſime ſub
egi:& quicquid terræ & maris eſt domui:rexi: calcauiq;:Si meis ciui
bus tátũ muneris datũ eſt:tibi glorioſo regi minime durũ iudicabi
tur:Te regé regũ aſtra ꝓtédũt.Cælũ fatetur & orbis phamat:Eníue
ro alexandrũ fortuna:Põpeũ peritia militari:Iuliũ Cæſaré celeritate
Hanibalé aſtu:Fabiũ cõſilio:Catoné prudétia & clementia omnium
iudicio ſuperas.Maximiliane:ſi placet:parũper audi:Si licet uiuere li
cet ambire:Ná mortalis oís laudis gloria tágit.Quis te uno ſanctius:
& beatius ambire poteſt?Si uis uideri & eſſe qđ es:hác de te cõmemo
rationé orbi dimittito:ne anguſti aí iudiceris:Mulier relicta cõtra re
ges duxit:& qđ alteri Alexádrũ excipio:nõ licuit:monté thaurũ tran
ſcédit:& imberbis:& pene íermis ſcipio ex ſeruili turba cõflato exer-
citu ferociſſimá belloque aſſuetá:& ídomitá Hiſpaniá :& regé poté
té ui cepit:& deleuit:& tenellus põpeus cui ex rebus optíe geſtis ma
gni nomen indictũ eſt:in longe minore ætate cõtra hoſtes duxit :&
triumphũ reportauit:Tu Maxi. Cæſar nõdũ uigiti ános natus lõge
maiora & cruétiora bella adortus es & ſép uictoré te bella remiſeř ſi
recte ꝑſpicimus:Si ſecreti aliqd datur ítelligi:ad tá gráde munus na
tus es.Sic aſtra ꝓtendũt.Te ſyria:oíſq; oriés præſtolatur:tibi orbis
íperium debetur:Vt conſũmetur in te quod a domino dictum eſt.

morini
belge
batani
ſicábri
eburoni
galli
galli
germani
britoni
hiſpani
cartago
numátia
hanibal
mitridat.
parthi
medi
herodes
ariſtobo
lus
tigrané
mitrida
tus
ptolõeus
iubas
farnace
alexáder
põpeus
in. cæſar
haniqal
fabium
cato
ſemira
ſcipio
põpeum
ſyria
euágeli
cũ dictũ

& fiet unus pastor & unũ ouile:In hoc genere belli octauiano Cæsa
re maior eris:pro te pugnabunt deus:ethera: pontus:Si uictor ut sẽ octauia-
per consuesti ad tuos penates reueneris: ioue celebratior eris: Si op nus
petieris: ut deo & oĩum liberatori diuini honores debebũtur:Vtro
q; modo ĩmortalitate donaberis:Surge Cæsar pater patriæ:dictator
unicus:In rem tam fortiter sapienter celeriter & calide age:ut eque
intelligant omnes q̃tum manus maximiliana possit & ualeat: Ad
hoc bellum tuapte bonitate capessendum suadent ætas uirilis: passi
labores:genus ĩperatoriũ:Cor manus & aurum: hic tuus accessus rei
christiãæ libertatẽ simul & orbẽ restituet:Minime tibi cunctãdũ est
Rex:Nã barbaris ignauia & otio torpẽtibus facilis erit tibi uictoria:
si te mala fortuna bellũ gerẽte locũ aliquẽ christianũ clã & furtim ĩ
uaserit Barbari:aderit nauis p̃cursoria:q̃ uicissim loca illorũ diripiet
Hæc ex equo iactura futura est:nulla eorũ regio:nullus uicus:nullus
locus a classiariis tuis tutus erit:hii oĩa norũt:p hos ad te maris & ter
ræ imperiũ firmabitur: Tãdem ad extrema deducti barbari tibi sup
plices fient:& q se ĩ pẽitissimis mõtibus seclusos cõseruabũt:obstru
cto undiq; aditu expugnabis.I.rex fortuna duce :barbarum adoriri-
ĩpugna & expugna :Enimuero per deos ĩmortales nihil te Maximi-
Cæsare conuenientius excogitari potest:ẽt si pro constanti oppeten
dum esset: Cõsulẽti Agrippinæ de filio responsũ ẽ:si filius ĩperitaret agrippina
ut illa occideretur futurũ erat:inqt mater imperet modo :pluris ĩpi
tantem filiũ q̃ se ipsã mulier fecit:o uox non mulier-sed Cæsere Ma achiles
ximilião digna:Achilẽ thethis mater monuit ut si hectora occideret thethis
futurũ esse ut et ipse d̃ medio tolleretur:maluit sẽideus mortẽ hono hct or
ratã q̃ uitã ĩfelicẽ amici morte inulta uiuere:si amici cura tangimur
ut mori poptemus:q̃re magni dei reuerẽtia ad tã gloriosum bellũ nõ
flectimur.I.Rex fortissime ut Princeps uniuersæ capessẽdæ liberta græcia
tis dicaris:scribaris :& celebreris:Tuæ familiæ sẽpiternũ nomẽ ĩpo darius
nes:& tu æterna ĩmortalitate frueris hac muliebri:ĩsanaq; multitudi alexãder
ne non terrearis:quæ ordinem seruare nõ scit:nec medius fidius tot cyrrus
sunt ut uulgari phama fertur:Semper in hoc genere fallẽdi mẽtita ẽ tomyris
oĩs grecia & turchia:& sint esto:hii Darius:Tu Alexãder :hii Cyrrus mithrida
Tu Thomiris:hii Mitridates: Tu põpeus:hii hanibal:Tu scipio eris tes
ut p̃mũ ĩ hostico signa uictricia posueris:fuga miserabili salutẽ sibi põpeus
cõqrẽt:& si aliqñ cõtra oriẽtales pugnãtes uictores extitere: contra hanibal
uiros idem nõ erũt:nõ te lateat cæsar dictũ illud epyrotarũ r̃gis q cũ scipio

pōpeus mithri-dates antigonus hanibal crassus demetrius sertorius brutus antonius furius camillus tymoleō iason alphōsus rex neapolis frācīscus sforcia petrus maria rubeus cosmus medices martius syphax meleager hierusalē fabius

bellū aduersus romanos gereret dixisse fertur :Frater meus cū mu
lieribus:ego autē cū uiris pugno:& memorare fortunā oīs belli poti
us coēm q̄ sotiā exēplo sint Pōpeus Mithridates: Antigonus: Hani
bal.Crassus Demetrius Sertorius:Brutus Cassius:Et Antonius:dant
sepiuscule dii sūma :sed minime cōseruāt.I.rex:nam oculata celerita
te oīa cōficiūtur:sunt & mihi opes:& populus martialis in tua uota
parens:nec minus gloriæ cōcupitor:q̄ prisca fuerit ætas:qui si te ma
turatū uiderit:ultra chaucasū bellans & fortis sequetur:hos latran-
tes & marcidos canes sepicule fugauit ceditq;.Populus oīs xp̄ianus
ab oī metu ad grādē fortunā liber trāsibit & ꝑ r̄ge orbis ab uniuersis
celebraberis:postq̄ hoc fœlici sydere natus es te ipsū collige:& huic
tam sancto muneri te accinge : Enimuero difficilius est ducere q̄
uincere:Furius ciuis meus ciuiū īuidia a me seq̄stratus pauculo uilla
tico exercitu cōpato ab hostiū feritate me liberauit:& Tymoleō cū
paucis admodū sotiis regnum ingressus occupauit:obtinuitq;:& ia
son sola triremi regna laumedontea cæpit ;et regem obtruncauit
si te recentiora iuuant non desunt exempla q̄ te moueāt :suadeant
hortentur:& cogant: Alphonsus Aragonum Rex triūphātissimus
patruus tuus sola corporis & animi uirtute q̄ omnes suo tempore
excelluit parthenopes & utriusq; trinacri regnum peregrinus sibi
q̄siuit & obtinuit:& Fran.Sforcia dux bellicū pauculis pallātibus:&
duobus achatibus petro Maria Rubeo parmēse: & Cosmo Medi
ce florētino adiutus regnum īsubrū cæpit :habuit & possedit:generi
q; suo fortissime reliquit:Tu rex Maxi.qui patre cæsare filio duce re
gno:auro:gente:equitatu:peditatu:& patria florentissima auctus:af-
fluens & potens es:rem hāc ꝓtrahes:nō te lateat lōge maiore īfamia
patronū affici:cuius uernaculus īædia moritur q̄ ipse moriēs:omnis
crhistiana religio ante tuos pedes merēs:eiulans:petens & orās iacet.
Quis tam ferox:tā immanis:tam ferus:tam humanitatis expers quē
uerba precantia : lachrymæ: fletus: eiulatus& suspiria non emollian
tur. Vicit Martiū materna pietas:flexit syphacem maritalis amor.cō
torsit Meleagrum muliebris furor:filios in parentes armauit domi-
nandi cæca libido:& omnis obnubilat ambitionis gloria:Tu ī cuius
ortu iusticia:magnanimitas:uera clæmētia & pietas affuere hoc mu-
nus aspnaberis: Quis te uno iustius amare sitire & ābire pōt: & debet
Hierusalē Ciuitas dei mater ē: uxor ē:Tua fuit & ē: Vt repetas dīnū
ē.Fabius romanus lōga cūctatiōe aliquādo damnatus est : Vide ꝑcor

quæsoq; ne a uulgo desidiæ ignauiæq; calumnieris: hæc Galbam Sergiũ & Mauritium Cæsares perdidit cõfuditq; hæc. C. Caliculam & Neronẽ omniũ libidinum genere cõcomitata ẽ: nec prius destitit q̃ me & ipsos una diriperet: hæc pestis Vitellium Cæsarẽ: Claudium & Valentẽ ꝑpetuo dedecore cõmaculatos sempiterno æuo reddidit Tu Rex meo iudicio hac peste mĩme notandus es quãdoq̃dẽ omĩs tua ætas laborib⁹ bellicis cõsũpta ẽ: Si dnãndi libidĩe teneris hostes ꝓfligato: & tuis parcito: Si uindictæ & ultioni extuat animus: Iram ponito. Nam domesticũ sanguinẽ sitire a Cæsare oĩo alienum esto Si q̃ sũt qui te odio ĩtestino ꝑsequãtur ut te maturatũ uiderĩt: odii fomenta deponẽt: & tibi uni applaudẽt: & solus eris qui Cæsareum nomen merearis. I. Rex & nomen xp̃ianũ solare: & iam præmortuũ reuiuiscere iube: ĩstat Si calles pseudo ꝓpheta lã iam multorũ corda inuasit nouæ religionis uirus qd' ut dissipes oro: gens hæc barbara: seruilis: uenalis: mẽdax: futilis & ambitiosa: nouis semp rebus gaudet: huius tãti ĩcẽdii fomenta extingue: exercitu ꝑueni: locũ occupa ne præueniaris: hæc gẽs Maumethea: arabs caldea & hebrea magno desiderio aucta quod sibi tandem oberit prestolatur: horũ interfice cogitatus & futuras nouas dissipa leges: ut ciuitatẽ sanctã receperis presidioq; firmaueris: ad uota oĩa succedẽt. Hadrianus prædecessor tuus nõ solum inuasit & cepit sed solo equatam instaurauit: & Gottifredus galatiæ comes calipha rege truncato hanc sanctã ciuitatem nomini xp̃ano r̃stituit: ambiũt hii canes rabidi tãtæ Ciuitatis domĩatu: & cũ se nimiũ attollũt facile labũtur. qui uero bono cõsilio (ut tu Rex) & prudentia animũ firmat ĩ sũma felicitate sẽper cõsistit. Vide q̃tũ distẽt uires tuæ a uiribus eorũ: Barbari iacula uibrãtes & fugiẽtes iaciũt: clamore certãt: uelocitati equorũ nimio fidũt: barbaro & toruo supercilio minitant: In crepitatione armorum spem reponunt in conferendis manibus desides sunt. locũ eis designatum facile deserũt: ordinẽ turbant: fuga cõsulunt: Si ꝓuocãtur nõ respõdẽt: Si adoriũtur terga dãt: Si stant excubias nesciunt: & exploratũ iri ignorãt fortunam & casũ potius q̃ rationẽ sequũtur. Gens hæc inimicis sup plex: amicis ĩfida: nihil cõsilii: nihil cõdis: nihil ueri: nihil ruboris habet: multitudĩe & nõ uirtute gloriatur: miles tuus ecõtra laboribus domesticis & militaribus semper assuetus: otio inimicus manu ualidus: cõsilio potẽs: fidelis: constans: parẽs & pius. Hoc adiutus milite Cæsar in rem callide age: stude: cõsule: surge & cõflato exercitu ꝑperat ut ĩmortalitate & xp̃ianus populus sancta ciuitate donetur.

Galba Sergius mauritius
C. calicula
Nero
uitellius
claudius
Valens

arabes
caldei
hebrei
Hadrianus
Gottifredus
calipha

barbarorum impitia

xp̃ianorũ militũ ꝓbitas

Oculis ex humo ad æthera leuatis ad loqueté cóuersus rex paucula
responsio īquit: Mi Roma accipe: Cóstás & fidelis esto: sorori tuæ dicito haud
diu Maximilianum orandum fidem eius & posse & uelle probe no
ui: & uirtuté tuam cognitam habeo: Nam de occultis loqui aut igna
uiæ: aut nimium elato datur: Non est extra te q̄ semper ī te é. Crede
mihi roma multo plus quæ ratione firmata sunt placent q̄ prospe-
ra quæq; euentu: ad tuos penates sospes & foelix reuertere: Soro
res hortare. Ipse prope diem sequar. Ex cella mea libraria Decimose
ptimo Kalendas Apriles áno Salutis christianæ. M.cccc.lxxxxi.

